

לקוטי שיחות
PROJECT
LIKKUTEI
SICHOS

פענוח הערות ומראי-מקומות

אחרי חלק כב שיחה א.

פרשתינו טז, ד. כְּתַנְתָּ בְּד אֶדְשׁ יִלְכֹּשׁ וּמִכְנָסֵי־בֶד יִהְיוּ עַל־בְּשָׂרוֹ וּבִאֲבָנָט בַּד יִחָגֵר וּבְמַצְנַפֶּת בַּד יִצְגֹף בְּגִדֵי־קֹדֶשׁ הֵם וְרַתֵּץ בְּמִים אֶת־בְּשָׂרוֹ וּלְבָשֶׁם:

רש"י ד"ה כתנת בד וגו'. מגיד שאינו משמש לפניו בשמונה בגדים שהוא משמש בהן בחוץ, שיש בהם זָהָב, לפי שאין קטגור נעשה סגור, אלא בארבעה כלהן הדייט — וכלן של בויץ (ראש השנה כ"ו):

ויקרא רבה פרק כא, י. רבי חנינא ורבי יהושע בן לוי חברין דרבנן אמרו מפני מה פהו גדול משמש בשמונה בגדים, אלא כנגד מילה שיהיה לשמונה ימים, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב (מלאכי ב, ה): בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ הַיּוֹמִים וְהַשָּׁלוֹם. רבי סימון בשם רבי יהושע אמר מפני מה אין פהו גדול נכנס בבגדי זָהָב, אלא אין קטגור נעשה סגור, כְּדִי שְׁלֹא לִמֵּן פִּתְחוֹן פֶּה לִשְׁטֵן לְקַטְרֵג וְלִזְמַר אֶתְמוֹל עָשׂוּ לָהֶם אֱלֹהֵי זָהָב וְהַיּוֹם הֵם מְבַקְשִׁים לְשִׁמְשׁ בְּבִגְדֵי זָהָב. רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמר בשביל לחוס על ממונו של ישראל, רבי לוי אמר מפני גאווה, על שום (משלי כה, ו): אַל תִּתְהַדָּר לִפְנֵי מְלֹךְ.

ירושלמי יומא פרק ז הלכה ג. מפני מה אינו משמש בבגדי זָהָב. מפני הגאווה. אמר רבי סימון. על שם אל־תתהדר לפני־מֶלֶךְ. אמר רבי לוי. שאין קטגור נעשה סגור. אֶתְמוֹל כְּתוּב בְּהֵם וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם אֱלֹהֵי זָהָב: וְעַכְשָׁיו הוּא עוֹמֵד וּמְשַׁמֵּשׁ בְּבִגְדֵי זָהָב.

(1) פרשתינו טז, א-ג. וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי־יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְדַבֵּר אֶל־אֶהֱרֹן אָחִיךָ וְאֶל־יָבֹא בְּכָל־עַתָּה אֶל־הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לְפָרֹכֶת אֶל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָאֹרֹן וְלֹא יָמוּת כִּי גִעְוֹן אֲרָאָה עַל־הַכַּפֹּרֶת: בְּנֹצֶת יָבֹא אֶהֱרֹן אֶל־הַקֹּדֶשׁ בְּכָר בּוֹ־בִקְרָה לְחִטָּאת וְאֵיל לַעֲלֹה:

שם ד. כְּתַנְתָּ בְּד אֶדְשׁ יִלְכֹּשׁ וּמִכְנָסֵי־בֶד יִהְיוּ עַל־בְּשָׂרוֹ וּבִאֲבָנָט בַּד יִחָגֵר וּבְמַצְנַפֶּת בַּד יִצְגֹף בְּגִדֵי־קֹדֶשׁ הֵם וְרַתֵּץ בְּמִים אֶת־בְּשָׂרוֹ וּלְבָשֶׁם:

רש"י ד"ה כתנת בד וגו'. מגיד שאינו משמש לפניו בשמונה בגדים שהוא משמש בהן בחוץ, שיש בהם זָהָב, לפי שאין קטגור נעשה סגור, אלא בארבעה כלהן הדייט — וכלן של בויץ (ראש השנה כ"ו):

(4) ר"ה כו עמוד א. עולא אמר: היינו טעמא דרבנן, כְּדַרְבִּי חֲסִידָא. דְּאָמַר רַב חֲסִידָא: מִפְּנֵי מָה אֵין פֶּהוּ גְדוֹל נִכְנָס בְּבִגְדֵי זָהָב לִפְנֵי וּלְפָנִים לַעֲבֹד עֲבוּדָה — לְפִי שְׁאִין קַטִּיגוֹר נַעֲשֶׂה סִגְרוֹר.

5 גו"א. מגיד שאינו משמש וכו'. דאם לא כן, בכל עבודה פשיטא שצריך לו אלו ארבע בגדים, אלא מגיד שאין לו לשמש רק באלו ד':

דבק טוב ד"ה כתונת בד; קשה לרש"י והלא ה' בגדים היו לכהן גדול לכן פירוש רש"י מגיד....

שפתי חכמים סק"ז. שאינו משמש לפנים. דק"ל והלא כבר מפורש הלבשתו בפרשת ואתה תצוה, ל"פ מגיד וכו':

6 תצוה כח, ב-ה. ועשיית בגדייך לך לאהרן אהיה לכהן ולתפארת: ואף תדבר אל-כלי-חמך ללב אשר מלאותיו ויום חמך ועשו את-בגדי אהרן לקדשו לכהנו-לי: ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד ומעיל וכתנת משבצת מצנפת ואבגט ועשו בגדייך לך לאהרן אהיה ולבגדי לכהנו-לי: והם יקחו את-הזהב ואת-התכלת ואת-הארגמן ואת-תולעת השני ואת-השש:

שם פסוק מג. והיו על-אהרן ועל-בניו כבאם אלה מועד או בגשתם אליהם מן השבת פקדו ולא יישאו עון ומתו חקת עולם לו ולזרעו אחריו:

8 פרשתינו יח, ג. כמעשה ארץ-מצרים אשר ישבתם-בה לא תעשו וכמעשה ארץ-כנען אשר אני מביא אתכם לשמה לא תעשו ובחמיתם לא תלכו:

רש"י ד"ה כמעשה ארץ מצרים. מגיד שמעשיהם של מצרים ושל כנענים מקלקלים מכל האמות, ואותו מקום שישבו בו ישראל מקלקל מן הכל: **אשר אני מביא אתכם שמה.** מגיד שאותן עממין שפכו ישראל מקלקלים מכלם (שם):

9 תצוה שם, מ-מב. ולבגי אהרן תעשה כתנת ועשיית להם אבגטים ומגבעות תעשה להם לכהן ולתפארת: והלבשת אתם את-אהרן אחיה ואת-בניו אתו ומשחת אתם ומלאת את-ידיהם וקדשת אתם וכהנו לי: ונעשה להם מכנסים-בד לכסות בשר ערוה ממתנים ועד-ירכיים יהיו:

12 רמב"ן תצוה כח, ב. ועל דרך האמת, לכבוד ולתפארת, יאמר שיעשו בגדי קדש לאהרן לשרת בהם לכבוד השם השוכן בתוכם ולתפארת עזם, כדכתיב (תהלים פט יח) כי תפארת עזמו אתה וכתוב (ישעיה סד י) בית קדשנו ותפארתנו אשר הללך אבותינו, וקדשנו הוא הכבוד ותפארתנו תפארת ישראל, ועוד נאמר (תהלים צו ו) עוז ותפארת במקדשו, וכן לפאר מקום מקדשי ומקום רגלי אכבד (ישעיה ס יג), שיהיה מקום

המקדש מפואר בתפארת, ומקום רגליו, שהוא מקום בית המקדש, מכובד בכבוד השם. וכן ובישראל יתפאר (שם מד כג), שיהיה מראה ומיחד בהם תפארתו, וכן אמר למטה גם בבגדי הבנים כלם לכבוד ולתפארת (שמות כ"ח:מ'), ואמר בקרבנות יעלו על רצון מזבחי ובית תפארת אפאר (ישעיה ס ז). והנה המזבח רצונו, והכבוד בית תפארתו. והיו הבגדים צריכין עשייה לשמן, ויתכן שיהיו צריכין כוונה, ולכן אמר **ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאותיו רוח חכמה** (שמות כ"ח:ג'), שיבינו מה שיעשו וכבר אמרו (יומא סט.) דמות דיוקנו מנצח לפני בבית מלחמתי:

רשב"ם תצוה כח, מ. ד"ה לכבוד ולתפארת - לפי שהמגבעות על הראש צריכים יפוי נאה ביותר.

ספר המצות להרמב"ם מ"ע לג. היא שצוה הכהנים ללבוש בגדים מיוחדים לכבוד ולתפארת ואז יעבדו במקדש, והוא אמרו ועשו בגדי קדש לאהרן, ואת בניו תקריב והלבשתם כתנות, וזאת היא מצות בגדי כהונה שמונה בגדים לכהן גדול וארבעה לכהן הדיוט וכל עת שישרת הכהן בפחות ממנין בגדיו המיוחדים לו באותה העבודה או ביותר מהם עבודתו פסולה ויתחייב על זה מיתה בידי שמים רוצה לומר למחוסר בגדים שעבד. וכן מנוהו בגמרא (סנהדרין פ"ג) בכלל מחוייבי מיתה בידי שמים. ולא בא בכתוב זה בבאור, אבל בא בכתוב והגדרת אותם אבנט והיתה להם כהונת עולם ובא הפירוש בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם והיו להם זרים והרי נתבאר זר ששמש במיתה. ואמרו בספרא וישם עליו את החשן פרשה זו למדה לשעתה ולמדה לדורות למדה לשרת יום יום ולשרת יום הכפורים. בכל יום משמש בבגדי זהב ביום הכפורים בבגדי לבן. וכבר בא בספרי שלבשת בגדים אלו היא מצות עשה, והוא אמרם מנין שאין אהרן לובש בגדים אלו לגדולתו אלא כמו מקיים גזרת המלך שנאמר ויעש כאשר צוה ה' את משה כלומר לבישת הבגדים. ואע"פ שהם בתכלית היופי שהם מזהב שהם וישפה וזולתם מהאבנים הטובות והיפות לא יכיון בהם היופי אלא לקיים הצווי שצוה השם יתעלה למשה לבד והוא שילבש בגדים אלו תמיד במקדש. וכבר התבאר משפטי מצוה זו כלם בזבחים ביומא ובסוכה. (ואתה תצוה, כלי בית המקדש פרק י')

מגילה יב עמוד א. "בְּהִרְאֹתוֹ אֶת עוֹשֵׁר כְּבוֹד מְלִכּוּתוֹ", אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶר חֲנִינָא: מְלִמֵּד שְׁלֵכֵשׁ בְּגָדֵי כְהוֹנָה. כְּתִיב

הָקָא: "יִקְרַת תַּפְאָרֶת גְּדוּלָתוֹ", וּכְתִיב הֵתָם: "לְכָבוֹד וּלְתַפְאָרֶת".

רש"י ד"ה בגדי כהונה - שהיו בידו שם בגדי כהן גדול שהביאן מירושלים:

אסתר רבה פרק א, ד. בְּהִרְאָתוֹ אֶת עֶשֶׂר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ, דְּבֵית רַבִּי נִנְאִי וְחִזְקִיָּה, תַּרְוִיחֻן אֶמְרִין שְׁשֵׁה נִיסִין הָיָה פּוֹתֵם וּמִרְאָה לָהֶן בְּכָל יוֹם. רַבִּי חֵזְקִיָּה בַר אֲבָא אָמַר, מִיָּנִי יִצְיָאוֹת הִרְאָה לָהֶן. רַבִּי יוֹדָה בְּרַבִּי סִימּוֹן אָמַר סְעוּדַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִרְאָה לָהֶן. רַבִּי לִוִּי אָמַר בְּגָדֵי כְהֵנָה גְּדוּלָּה הִרְאָה לָהֶם, נֶאֱמַר פָּאן תַּפְאָרֶת גְּדוּלָּתוֹ, וְנֶאֱמַר לְהִלָּן (שְׁמוֹת כח, ב): וְעִשִּׂיתָ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֶחָיד לְכָבוֹד וּלְתַפְאָרֶת, מִהַ תַּפְאָרֶת הָאֱמֹר לְהִלָּן בְּגָדֵי כְהֵנָה גְּדוּלָּה, אַף תַּפְאָרֶת הָאֱמֹר פָּאן בְּגָדֵי כְהֵנָה גְּדוּלָּה.

(13) ראב"ע. כתנת בד קדש. ולא הזכיר האפוד והחשן ומעיל האפוד כי כבר הזכיר ונשמע קולו בבואו אל הקדש ומזה הכתוב למדו אנשי בית שני ששמשו בלא אורים ותומים גם נביאים היו שם:

רשב"ם תצוה כח, לה. ד"ה ונשמע קולו בבוא אל הקדש - שפעמוני זהב נוקשים ומכים זה לזה, אף על פי שבלית הרמונים ביניהם ולפי שצוה הקב"ה וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקדש עד צאתו - לכך צוה הקב"ה: ונשמע קולו בבואו - ויתרחקו השומעים משם.

ויקרא רבה פרק כא, ז. מִה פְּתִיב לְמַעַל מִן הָעֵנָן (ויקרא טז, ב): וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן אֶחָיד, אָמַר רַבִּי אֲבִין אָמַר לוֹ לֹךְ נִתְּמוּ בְּדָבָרִים, כְּמָה דְאָתָּ אָמַר (ישעיה מ, ב): דַּבְּרוּ עַל לֵב יִירוּשָׁלַיִם. (ויקרא טז, ב): וְאֵל יִבָּא בְּכָל עֵת, אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה בְּרַבִּי סִימּוֹן, צַעַר גְּדוּל הָיָה לוֹ לְמֹשֶׁה בְּדַבֵּר זֶה, אָמַר אוֹי לִי שְׁמָא נִדְחַף אֶהֱרֹן אֶחָי מִמַּחְצָתוֹ. בְּכָל עֵת, יֵשׁ עֵת לְשַׁעֲרָה, וְאֵל יִבָּא בְּכָל עֵת. יֵשׁ עֵת לְיוֹם (יחזקאל ד, יא): וּמִיָּם בְּמִשְׁוֹרָה תִּשְׁתַּה. יֵשׁ עֵת לְשִׁנָּה, שְׁנָאֵמַר (שמואל ב יא, א): וַיְהִי לְתִשְׁבֹּת הַשָּׁנָה. יֵשׁ עֵת לְשִׁתִּים עֲשָׂרָה שָׁנָה (תהלים קה, יט): עַד עֵת בֹּא דַבְּרוּ. יֵשׁ עֵת לְשִׁבְעִים שָׁנָה, שְׁנָאֵמַר (דניאל ט, ב): לְמִלְאוֹת לְחֻרְבוֹת יִירוּשָׁלַיִם שִׁבְעִים שָׁנָה, וְאָמַר (ירמיה כז, ז): עַד בֹּא עֵת אֲרָצוֹ. יֵשׁ עֵת לְעוֹלָם (תהלים ד, ח): נִתְּמָה שְׁמִתָּה בְּלִפְי מַעַת דְּגָנָם. אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה לֹא כְּשֵׁם שְׁמִתָּה סְבוּר, לֹא עֵת לְשַׁעֲרָה, וְלֹא עֵת לְיוֹם, וְלֹא עֵת לְשִׁנָּה, וְלֹא עֵת לְשִׁתִּים עֲשָׂרָה שָׁנָה, וְלֹא עֵת לְשִׁבְעִים שָׁנָה, וְלֹא עֵת לְעוֹלָם, אֲלָא בְּכָל שַׁעֲרָה שֶׁהוּא רוֹצֵה לְכַנֵּס

יְכַנֵּס, רַק שְׁיִכְנֵס בְּסֶדֶר הָיָה. רַבִּי יְהוֹדָה בְּרַבִּי אֶלְעָזָי אָמַר בְּשִׁלְשִׁים וְשִׁשָּׁה זִוְגִין בְּשִׁלְשִׁים וְשִׁשָּׁה רְמוּנִים, וּבְכָנָן אָמַרִי בְּשִׁבְעִים וְשָׁנִים זִוְגִין וּבְשִׁבְעִים וְשָׁנִים רְמוּנִין.

חידושי הרד"ל בל"ו זוגים, ל"ו רמונים ורמזו לדבר בפר בן בקר לחטאת הר"ת עולה ל"ו וכן ואיל לעולה ר"ת ל"ו:

פירוש המרז"ו. בל"ו זוגים בל"ו רמונים. הנה עיקר הצווי שלא יבא בכל עת אל ק"ק כמ"ש ואל יבא וגו' אל מבית לפרוכת ושם לא היה בא אלא בד' בגדים והמעיל הוא מהח' בגדים אך מאחר שכל עבודות היום היה בכה"ג לבדו והיה צריך לעבוד גם בח' בגדים בחוץ ואם לא יעבוד בחוץ גם עבודת פנים לא ירצה על כן מעכב בזה גם זוג אחד של מעיל ופעמון אחד של בגדי חוץ ופליגא כמה זוגין ורמונים היו במעיל (והנה הראו לי גמרא מפורשת זבחים פ"ח פלוגתא דר"י ורבנן כמו כאן ואיתא שם כדרך שחולקין כאן כך חולקין בנגעים ואמרתי שהטעם הוא על שהמעיל בא לכפר על לשון הרע כמ"ש לעיל פר' יו"ד סימן ד' שבמעיל כתוב ונשמע קולו בבואו אל הקודש יבוא קול ויכפר על הקול והנגעים באים על לשון הרע כמ"ש לעיל פר' ט"ז סוף סימן א' זאת תהיה תורת המצורע המוציא שם רע ע"כ דקדקו להשוות מספר זוגי המעיל אל מספר הנגעים ואח"כ הראו לי שכן כתוב בתוספות בשם ר"ת ושמחתי שכוונתי:

תו"ש מילאונים לפרשת תצוה סי"ז. בספרי האחרונים תמהו על לשון הרשב"ם כאן: ונשמע קולו בבוא אל הקדש, שפעמונים נוקשים ומכים זה לזה, אפ"פ שבלית הרמונים ביניהם, ולפי שצוה הקב"ה וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקדש עד צאתו לכך צוה הקב"ה ונשמע קולו בבואו ויתרחקו השומעים משם ע"כ. לפי פירושו קרא בבואו אל הקדש, מתכוון לקרא בבואו לכפר בקדש ביוה"כ, ותימה שהרי אז הי' לבוש רק ד' בגדים. אבל י"ל פשוט כוונת הרשב"ם כמ"ש הרמב"ן להלן פסוק לה שקרא בבואו אל הקדש מתפרש גם בבואו ביוה"כ אל אהל מועד וז"ל הרמב"ן כאן: בירושלמי יומא: וכל אדם לא יהיה באהל מועד, אפילו אותם שכתוב בהם ודמות פניהם פני אדם לא יהיו באהל מועד, על כן צוה להשמיע קולו כמי שיקרא הוציאו כל איש מעלי ויבא לעבוד את המלך ביחוד וכו', ואע"פ שלא היה נכנס לפני ולפנים בבגדים גלו, אף באהל מועד

הוצרך לכך ביום הכפורים שהרי כתיב וכל אדם לא יהיה באהל מועד, ע"כ.

(14 צו ו, ג.) וְלִבְשׁ הַכֹּהֵן מְדוּ כֹד וּמִכְנָסֵי־כֹד יִלְבָּשׁ עַל־בְּשָׂרוֹ וְהָרִים אֶת־הַלֵּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת־הָעֹלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוּ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ:

רש"י ד"ה מדו בד. היא הפתנת, ומה ת"ל מדו? שתהא קמדתו (שם): **על בשרו.** שלא יהא דבר חוצץ בינתיים (זבחים י"ט):

שפתי חכמים. מדו בד. דק"ל למה כתיב ולבש הכהן מדו בד, שהרי אינו כתיב לעיל גבי בגדיו של אהרן. ומתרץ הוא הכתונת הנזכר בבגדי כהונה שהוא הסמוך לבשרו, ועל בשרו דכתיב בקרא קאי אתרווייהו, דאי על מכנסיים לבד, היה לו לכתוב ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד על בשרו ילבש ל"ל. אלא קאי נמי אמדו שהיא הכתונת.

(15 תצוה כח, כט.) וְנָשָׂא אֶהָרֹן אֶת־שְׂמֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל־לִבּוֹ בְּבָאֹ אֶל־הַקֹּדֶשׁ לְזַכֵּרֹן לִפְנֵי־יְהוָה תָּמִיד:

(16 פקודי לט, כז-כט.) וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַכֹּהֲנָת שֶׁשׁ מַעֲשֵׂה אֲרָג לְאֶהָרֹן וּלְבָנָיו: וְאֵת הַמִּצְנֶפֶת שֶׁשׁ וְאֶת־פָּאֲרֵי הַמִּגְבָּעֹת שֶׁשׁ וְאֶת־מִכְנָסֵי הַבָּד שֶׁשׁ מְשֻׁזָּר: וְאֶת־הָאֵבָט שֶׁשׁ מְשֻׁזָּר וְתִבְלֹת וְאֶרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי מַעֲשֵׂה רָקֵם כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה

(17 רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ח הלכה י"ד.) כָּל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה שֶׁשׁ אוֹ שֶׁשׁ מְשֻׁזָּר צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה הַחוּט כְּפֹל שִׁשָּׁה. וּמְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בַּד אִם הָיָה חוּט אֶחָד לְבָדוֹ כָּשֶׁר. וּמִצְוָה מִן הַמִּבְחָר שִׁיְהִיָּה כְּפֹל שִׁשָּׁה. וּמְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ מְשֻׁזָּר בְּלֶכֶד צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה חוּטָן כְּפֹל שְׁמֹנֶה:

זבחים יח עמוד ב. אלא הכי קאמר בגדים שנאמר בהן בד צריכין שיהו של בוץ חדשים שזורין שיהא חוטן כפול ששה יש מהן למצוה יש מהן לעכב.

רש"י ד"ה דברים שנאמר בהן בד צריכין כו' יש מהן למצוה - חדשים לנוי דלאו ממשמעותא אתי ויש מהן לעכב בוץ ושזורין וחוטן כפול ששה בוץ כדמפרש ואזיל דבר העולה מן הקרקע בד בבד שזורין כיון דבד היינו בוץ ובעלמא קרי להו שש משזר וחוטן כפול ששה כדאמרינן בסדר יומא (דף עא:) וילפינן בסדר יומא מקראי דברים שנאמר בהן שש חוטן כפול ששה ויליף ליה לעיכובא:

משנה למלך שם הלכה ג. וארבעתן לבנים וחוטן כפול ששה וכו'. בפ"ח דיומא (דף ע"א:) תנו רבנן בגדים שנאמר בהם שש חוטן כפול ששה כו' מנא לן דאמר קרא ויעשו את הכתנות שש ואת המצנפת שש ואת פארי המגבעות שש ואת מכנסי הבד שש משזר חמשה קראי כתיבי חד לגופא דכתנא ניהוו וחד שיהא חוטן כפול ששה וחד שיהיו שזורין וחד לשאר בגדים שלא נאמר בהם שש וחד לעכב ע"כ. והכי פירושה דארבע שש וחד בד כתיבי בהאי קרא והוה סגי בחד וליכתביה לבסוף ומש"ה דרשינן הכי חד לגופיה דכיתנא ניהוו וחד שיהא חוטן כפול ששה ולא דוקא בהני דכתיבי בהאי קרא בעינן שיהא חוטן כפול ששה אלא בכל מקום שנאמר בו שש הוי דינא הכי וכדאמרינן בגמרא פרוכת כ"ד ד' דשיתא שיתא לית דינא ולית דיינא ופירש"י דהא נאמר בו שש ואמר מר דברים שנאמר בהם שש חוטן כפול ששה והטעם דכיון דמרבוי הכתוב למדנו דחד שש אתא לומר שיהא חוטין כפול ששה א"כ כל מקום שנאמר בו שש נמי אמרינן דמלבד פשטיה דקרא דהיינו כיתנא אתא נמי לומר שיהא חוטן כפול ששה והכל נכלל במשמעות שש וכן אידך שש נמי דאמרינן דאתא לומר שיהיו שזורין הוי נימא הכי דכל מקום שנאמר בו שש הכוונה היא דליהוו כיתנא וליהוו חוטן כפול ששה ושיהיו שזורין ואידך שש אתא לשאר בגדים שלא נאמר בהם שש ואין הכוונה דבגדים שלא נאמר בהם שש דליהוו כאילו נאמר בהם שש ונימא דליהוו כיתנא דהא ודאי מעיל שלא נאמר בו שש כי אם כליל תכלת פשיטא שלא היה בו פשתן אלא אהני יתור זה דשש לבגדים שלא נאמר בהם שש לומר שמאותו המין שהיו באים אותם הבגדים שלא נאמר שצריך שיהיה אותו המין חוטיו כפול ששה ושיהיו שזורין וטעמא דבמקום שלא הזכיר הכתוב לא שש ולא בד א"כ גזירת הכתוב היא שאותו בגד לא יהיה בו כלאים ואם אנו אומרים דייטור זה דשש דאהני לדבר שלא נאמר בהם שש דהוי כאילו נאמר בו שש ובעי דניהוי נימא כיתנא א"כ אנו עוקרים הפסוק ממשמעותו דרחמנא אמר דלא הוי כלאים ומכח הייתור אמרינן דהוי כלאים אך אי אמרינן דאהני דוקא לשיהא חוטן כפול ששה ושיהיו שזורין אין אנו עוקרים הפסוק ממשמעותו והוה ליה כאילו כתיב במעיל תכלת שש דפירושו זה התכלת שצויתך צריך שיהיה שש דהיינו שיהיה חוטיו כפול ששה ושיהיו שזורין. וראיתי להרב בעל קרבן אהרן בפרשת אחרי מות שהביא סוגיא זו וכתב וחד לשאר בגדים שלא נאמר בהם שש דליהוו נמי שש רצוני שיהא חוטן כפול ששה ע"כ וכן כתב בפרשת צו ונראה

דאין כוונת הרב למעט ולומר דלא אהני יתור זה אלא לומר שיהא חוטן כפול ששה ולא לענין שיהיו שזורין דמאי שנא חוטן כפול ששה משזורין אלא כוונת הרב היא למעט דלא נימא דליהו נמי שש לכל מילי וניהו כיתנא אלא לשאר מילי דהיינו חוטן כפול ששה ושזורין וחדא מינייהו נקט וכן צ"ל בדברי רש"י שכתב לשאר בגדים שלא נאמר בהם שש שיהיו אף הם חוטן כפול ששה ע"כ ואידך שש אמרינן דאתא לעכב ונראה דלא דוקא לבגדים שנאמר בהם שש דאם לא היה חוטן כפול ששה או שלא היו שזורין דמעכב אלא אף לבגדים שלא נאמר בהם שש כיון דמיתורא דחד שש אמרינן דגם בגדים שלא נאמר בהם שש צריך שיהא חוטן כפול ששה ושיהיו שזורין אהני ריבוי זה דחד שש דאמרינן דאתא לעכב אף לבגדים שלא נאמר בהם שש דאם לא היה חוטן כפול ששה או שלא היו חוטיו שזורין דמעכב בהם. ודע דבפ"ב דזבחים (דף י"ח) אמרינן ת"ר בד שיהיו של בוך בד שיהיו חדשים בד שיהיו שזורין בד שיהיו חוטיו כפול ששה בד שלא ילבש של חול עמהן א"ל אביי לר"י בשלמא שיהיו של בוך הא קמ"ל בוך אין מידי אחרינא לא אלא בד שיהיו חדשים חדשים אין שחקין לא והתניא משוחקין לא והתניא משוחקין כשרים א"ל וליטעמך בד שיהא חוטיו כפול ששה בד חד חד לחודיה משמע אלא ה"ק בגדים שנאמר בהם בד צריכין שיהיו של בוך חדשים שזורין שיהא חוטן כפול ששה יש מהן למצוה ויש מהן לעכב ע"כ. והכוונה דאביי הבין דתנא דברייתא ממשמעות בד דריש שיהיו חדשים כלומר כדרך שהוא מברייתו שעלה בבדיו ועל זה הקשה מהברייתא דקתני משוחקין כשרין ור"י השיב לו דאיך יתכן דתנא דברייתא כל הני דרשות ממשמעות בד מפיק להו דהתינח בוך ושיהיו חדשים דנאמר דמשמעות בד מפיק להו אלא שיהא חוטיו כפול ששה איך יתכן דמשמעות בד מפיק לה דהא מלבד שאין המשמעות מורה כן אדרבה מורה בהיפך דבד חד חד לחודיה משמע אלא ע"כ דכוונת הברייתא היא דה"ק בגדים שנאמר בהם בד צריך שיהיה בהם כל אלו התנאים שהזכיר ולא ממשמעות דבד נפיק אלא כל אחד ואחד נלמד ממקומו דבוך נפיק ממשמעות הכתוב וכמו שדרשו שם ושיהיה חוטיו כפול ו' ושיהיו שזורין נפיק מאותה הדרשא שאמרו ביומא דחמשה קראי כתיבי ותרי מינייהו אתו לומר שיהא חוטן כפול ששה וגם שיהיו שזורין והני הוו לעכובאדהא חד שש אייתר לעכב וכדכתיבנא ושיהיו חדשים נפיק משום דכתיב בבגדי כהונה לכבוד ובעינן שיהיו חדשים למצוה בעלמא משום נוי. וראיתי לרש"י ז"ל שם שכתב ויש

מהם לעכב בוך ושזורין וחוטן כפול ששה בוך כדמפרש ואזיל כו' שזורין כיון דבד היינו בוך ובעלמא קרי ליה שש משזר וחוטן כפול ששה כדילפינן בסדר יומא מקראי דברים שנאמר בהם שש חוטן כפול ששה ויליף ליה התם לעכובא עכ"ד ולא הבינותי דברי רש"י הללו במ"ש שזורין כיון דבד היינו בוך ובעלמא קרי ליה שש משזר דבאיזה בגדים מיירי רש"י אי בבגדים שנאמר בהם שש הא מאי דבעינן דליהו שזורין מיתורא דשש קא נפיק וכדאיתא ביומא ואי מיירי בבגדים שלא נאמר בהם שש הא נמי מיתורא דשש קא נפיק דאמרינן דאתא לבגדים שלא נאמר בהם שש וכמו שכתבנו וכי תימא דלעולם דמיירי בבגדים שלא נאמר בהם שש ואפ"ה ס"ל דהא דאמרינן דחד שש אתא לבגדים שלא נאמר בהם שש הוא דוקא לענין דליבעו חוטן כפול ששה ולא לענין דליבעו שזורין וקצת נראה כן מדברי רש"י ביומא הא ליתא שהרי כתבנו לעיל דאין לחלק בין חוטן כפול ששה לשזורין ואף אם נרצה לדחוק לומר דרש"י ס"ל דיש לחלק אכתי קשה דבדברי רש"י נראה דמיירי בבגדים שנאמר בהם שש שהרי כתב כדאמרינן בגדים שנאמר בהם שש חוטן כפול ששה ומשמע דאיירי בבגדים שנאמר בהם שש ומיהו לזה אפשר לומר דכיון דקי"ל דחד שש אתא לבגדים שלא נאמר בהם שש וא"כ הוה ליה כאילו נאמר בהם שש לענין זה שיהא חוטן כפול ששה דהא קי"ל דכל מקום שנאמר בהם שש חוטן כפול ששה ולעולם דרש"י מיירי בבגדים שלא נאמר בהם שש. והנה בעיקר דברי רש"י הללו שכתב דשזורין ילפינן כיון דבד היינו בוך ובעלמא קרי ליה שש משזר דנראה דס"ל דכיון דגלי קרא בחד דוכתא דבעינן שש משזר דמיניה ילפינן לכל מקום שנאמר בו שש דבעינן שיהיה משזר והוסיף רש"י לומר דגם במקום שנאמר בד בעינן שיהיה משזר כיון דבד היינו בוך יש לדקדק דמסוגיית הגמרא דיומא שכתבנו מוכח דאיצטריך חד שש שהוא מיותר לומר דבעינן שזורין ולפי דברי רש"י אין צורך לשש מיותר וקודם ראיתי דברי רש"י הללו נתקשיתי באותה סוגיא דיומא שכתבנו דקאמר דחד שש אתא לגופיה וחד לשזורין דלמה לי תרי שש דליכתוב קרא שש משזר ומיניה ילפינן דכתנא ניהו וכן דליהו שזורין דהא ודאי קרא לכל הבגדים הכתובים שם קאי וא"כ אי הוה כתיב קרא ואת המכנסים שש משזר שפיר הוה שמעינן מיניה דבעינן שזורין דכי היכי דשש קאי אכולהו הכי נמי משזר קאי אכולהו וי"ל דמאי דאמרינן דחד לגופיה דכיתנא ניהו היינו מלת בד שהיא מורה על הפשטים וכדאיתא התם בגמרא דבר העולה מן הקרקע

בד בד אבל מלת שש אינה מורה על הפשתים וא"כ איצטריך קרא לומר בד לומר שיהא פשתים וא"כ חזר ואמר שש משזר ללמד שיהיו שזורין אבל אי לא היה כתיב בד כי אם שש משזר לא היינו יודעים דכיתנא ניהו וא"ת הניחא למאן דיליף דכתנא ניהו ממשמעותיה דקרא דבד דאיצטריכו תרי קראי חד ללמדנו שיהא פשתים ואידך לשזורין אך למ"ד דמקרא דיחזקאל למדנו שיהא פשתים אכתי קשה דלא ליכתוב קרא בד כ"א שש משזר ומיניה ילפינן דפ"י שש הוי כתנא מקרא דיחזקאל וילפינן נמי דבעינן שזורין הא לא קשיא משום דלכ"ע פ"י מלת בד הוה פשתים וזה שמו אשר יקראו לפשתים בד אלא דאי לאו קרא דיחזקאל לא היינו יודעים פ"י מלת בד אהיהא מורה ואתא יחזקאל ולמדנו דבד פירושו הוא פשתים וא"כ לכ"ע איצטריך קרא למכתב בד להורות על הפשתים וא"ת משזר דכתב קרא למה לי תיפוק לי מריבוי דשש לבד דע"כ לשזורין אתא דאי לא למאי איצטריך הא לא קשיא משום דמלת שש איתא במשמעותה שזורין וא"כ אי לא הוה כתיב כי אם שש לבד בלא משזר לא הוה ידעינן מאי קאמר קרא ומש"ה איצטריך קרא למיכתב שש משזר להורות דבעינן שזורין ומה שאמרו חד לשזורין הכוונה היא על שש משזר דאייתר ולמדנו מכאן לכל מקום שנאמר שש דבעינן שזורין דכיון דגלי קרא בחד שש שיהיו שזורין ילפינן מינה לכל מקום שנאמר שש דניבעי שזורין. ולפי מה שכתבנו הן הן דברי רש"י שכתב בזבחים כיון דבד היינו בוך ובעלמא קרי ליה שש משזר דס"ל דמאי דבעינן שזורין הוא משום דכיון דגלי קרא בחד דוכתא דשש הוי משזר הוא הדין לכל מקום שנאמר בו שש או בד דבעינן שזורין אך אכתי קשה לי דליכתוב קרא בד וילפינן מיניה שפיר תרתי חדא דכתנא ניהו מאומרו בד ושיהיו שזורין מדכתיב משזר וכי תימא דאיצטריך למיכתב שש משזר ללמד על מקום שנאמר בו שש דליבעי שזורין דאי לא הוה כתיב כי אם בד משזר לא הוה ילפינן לשש מבד הא ליתא שהרי רש"י גמר לבד משש משום דבד הוא בוך ובעלמא קרי ליה שש משזר וא"כ אי נמי לא הוה כתיב כי אם בד משזר שפיר הוה גמרינן מיניה לשש דכיון דשש הוא בוך ובעלמא קרי ליה בד משזר. אשר על כן היה נראה לי לומר דאי לא הוה כתיב כי אם בד משזר לא היינו למדים למקום אחר דניבעי שזורין משום דהוה אמינא דדוקא בהני דכתיבי בהאי קרא בעינן שזורין אבל במקום אחר לא אבל השתא דכתב רחמנא חד שש מיותר דכתב בד וחזר וכתב שש משזר ע"כ אתא ללמד דכל מקום שנאמר בו שש

בעינן שזורין ולפ"ז אין צורך למה שכתבנו לעיל דאיצטריך למיכתב בד משום דבד מורה על הפשתים ושש אינו מורה דאף דנימא דגם מלת שש מורה על הפשתים איצטריך למיכתב בד ושש משזר כדי שנלמוד למקום אחר שלא נאמר כי אם שש לבד שיהא משזר דאי לא הוה כתיב כי אם שש משזר הוה אמינא דדוקא הכתובים בענין הוה משזר ולא היינו למדים למקום אחר וא"ת א"כ חוטן כפול ששה מנ"ל שיהא הדין בכל מקום אימא דוקא בהני דכתיבי בהאי קרא כי היכי דאמרת דאי לא הוה כתיב כי אם שש משזר לא היינו למדין למקום אחר הא לא קשיא משום דדוקא הא דחוטן כפול ששה דנפיק ממשמעותיה דקרא ולמדנו הכתוב דפ"י שש נמי מורה על מספר ששה שיהא חוטן כפול שפיר שמעינן מיניה לכל מקום שנאמר בו ששה שיהיה פירושו ג"כ מספר שש וניבעי חוטן כפול ששה אך שזורין דלא נפיק ממשמעות מלת שש צריך למיכתב חד שש יתירא להורות על כל מקום שנאמר בו שש דניבעי שזורין וכל זה הוא שלא כדברי רש"י שכתבנו דמדבריו נראה דכיון דגלי קרא בחד דוכתא דבעינן שהשש יהיה משזר גמרינן מיניה לכל מקום שנאמר שש או בד דליהו שזורין ולא משום יתורא דשש הוא ומיהו עדיין יש לדחוק דברי רש"י הללו וליישבם עם מה שכתבנו ודו"ק. עוד נראה לומר דמשש משזר לחודיה לא הוה שמעינן מיניה שיהיו כל הששה חוטין שזורין יחד משום דפשטיה דקרא הוא שהשש יהיה שזור אבל שיהיו כל הששה חוטין שזורין יחד זו לא ידענו אבל השתא דכתיב בד ללמד שיהא פשתים וכתיב שש אחר ללמד שיהא חוטן כפול ששה כי כתיב קרא שוב שש משזר הוא ללמד שכל הששה חוטין יהיו שזורין והכוונה היא דעל כל מה שמורה מלת שש צריך שיהיה משזר דאי כל הששה חוטין אינם שזורים יחד שש יתירא למה לי וזהו שהקדימו ביומא דרשא דחוטן כפול ששה לדרשא דשזורין משום דכל מאי דאיצטריך רבוי דשש לשזורין הוא ללמד שכל הששה חוטין יהיו שזורין כאחד ומש"ה הקדימו בתחילה ואמרו חד לחוטן כפול ששה וחזרו ואמרו חד לשזורין דהיינו הששה חוטין וכן פירש רש"י ביומא שיהיו שזורין יחד כל הששה. הן אמת דבזבחים הקדימו שזורים לחוטן כפול ששה ואי פירוש שזורים דזבחים הוי פירושו דומיא דשזורים דיומא היה להם להקדים חוטן כפול לשזורין אשר על כן היה נראה לי דמה שאמרו בזבחים שזורין לא קאי על הששה חוטין שיהיו שזורין כאחד אלא על הפשתן עצמו שיהיה שזור ובהו ניהא מה שפירש רש"י התם דשזורין נפקא לן משום דבד היינו בוך ובמקום

אחר קוראהו שש משזר והקשינו עליו דמפשטא דסוגיא דיומא מוכח דשזורין נפקא לן מרבי דשש ולא משום דבמקום אחד מצינו שש משזר ילפינן מיניה לכל מקום שנאמר שש דליהו שזורין אך כפי מה שכתבנו ניהא דמאי דאיצטריך רבי דשש הוא דוקא ללמד שיהיו כל הששה חוטין שזורין כאחד דאי לאו רבי דשש הוה אמינא דאין צורך שיהיו כל הששה חוטין שזורין יחד אבל שזורין דזבחים דפירושו שהפשתים יהיה שזור אין צורך לזה לרבי אלא כיון דגלי קרא במקום אחד דהשש הוא משזר ילפינן מיניה לכ"מ שנאמר בו שש דליהו משזר והוא הדין לכל מקום שנאמר בו בד כיון דבד הוא בוך ומיהו אם הדברים כן לא ידעתי אמאי לא אמרו בזבחים ג"כ דכל מקום שנאמר בד בעינן שיהיו הששה חוטין שזורין כאחד דהא כי היכי דילפינן דחוטן כפול ששה משום דבד היינו שש וכבר ידענו דכל מקום שנאמר בו שש חוטן כפול ששה מהאי טעמא גופיה יש ללמוד דכל הששה חוטין בעינן דליהו שזורין כיון דקי"ל דכל מקום שנאמר שש בעינן שיהיו כל הששה חוטין שזורין כאחד ובד היינו שש. הנה הארכנו מילין בדברים שלא נצרכו אלא לפלפולא והעולה מדברי רש"י הוא דס"ל דמאי דאמרין יש מהם למצוה ויש מהם לעכב מאי דהוי למצוה הוא חדשים וכל השאר שהם בוך ושזורין וחוטן כפול ששה הם לעכב והנראה עוד בפשט דברי רש"י הוא דמאי דאמרין בגדים שנאמר בהם בד כו' דמיירי בבגדים שלא נאמר בהם שש ואע"ג דביומא אמרין דחד שש אתא לבגדים שלא נאמר בהם שש היינו דוקא לבגדים שלא נאמר בהם לא שש ולא בד וכגון מעיל וכדאיתא התם בגמרא אך בבגדים שנאמר בהם בד היינו כאילו נאמר בהם שש בפירוש כיון דבד היינו בוך. וראיתי לרבינו שכתב בגדי כהונה מצותן שיהיו חדשין כו' והנראה מדבריו דדוקא למצוה הוא דבעינן חדשים אבל לא לעכב ודבר זה הוא מוסכם לא נחלק בו אדם וכדנתיא משוחקין כשרים אך בדין י"ד כתב כל מקום שנאמר בתורה שש או שש משזר צריך שיהיה החוט כפול ששה ומקום שנאמר בד אם היה חוט אחד לבדו כשר ומצוה מן המובחר שיהיה החוט כפול ששה ע"כ. וראיתי למרן שכתב ונראה שרבינו מפרש יש מהם למצוה היינו שיהיה כפול ששה ויש מהם לעכב היינו חוט אחד ע"כ ולא ידעתי בחוט אחד מה שייך לומר לעכב דהא אי אפשר בלאו הכי והנראה דרבינו ס"ל דמאי דאמרין יש מהם לעכב לא קאי אלא למאי דקאמר צריכין שיהיו של בוך אך השאר דהיינו חדשים ושזורין דחוטן כפול ששה הוא לעכב דישנו במשמעות שש והו"ל

כדאמרין בעלמא שנה הכתוב לעכב אבל שזורין דאינו במשמעות שש לא שייך לומר דאתא חד שש לומר דשזורין מעכב. אך רש"י ז"ל בזבחים כתב בפירוש דשזורין מעכב: עוד יש לדקדק בדברי רבינו שכתב חלוקת בגדים שנאמר בהם בד אמאי לא ביאר דלמצוה בעינן שזורין וכדאיתא בהדיא בזבחים ונהי דלא איצטריך לאשמועינן דאינו מעכב דמכ"ש מבגדים שנאמר בהם שש נפיק מכל מקום לגבי מצוה היה לו ללמדנו דמצוה איכא. הן אמת דבג' דת"כ כשהביאו ברייתא זו דזבחים בפרשת צו ובפרשת אחרי מות לא הזכירו חלוקה דשזורין. עוד יש לדקדק בדברי רבינו כשהביא דין ד' בגדים של כהן הדיוט לא כתב כי אם דחוטן כפול ששה ולא כתב דבעינן שזורין וכן המעיל לא כתב אלא דחוטיו כפולין שנים עשר ובשולי המעיל כתב שזור ח' ובחשן כתב וכופל השבעה חוטין כאחת ולא ידעתי למה לא ביאר רבינו בכולם דבעינן שזורין והנראה אצלי דרבינו ס"ל דבאומרו חוטן כפול ששה כבר נתבאר בדברים אלו דבעינן שזורין דמלת כפול מורה על השזורין ומ"ש בגמרא חד לחוטן כפול ששה וחד לשזורין לאו דוקא אלא הכוונה היא חד לחוטן ששה וחד לשזורין אלא כיון דלפי האמת דינא הוא דבעי' שזורין לא דקדק התנא בלשונו וקאמר חד לחוטן כפול ששה. וזהו דבתחילת הברייתא אמרו בגדים שנאמר בהם שש חוטן כפול ששה ולא אמרין ג"כ שזורין משום דבאומרה חוטן כפול כבר נתבאר שהם שזורין וזהו דבברייתא דת"כ נמי לא הזכירו גבי בגדי הבד דבעי' למצוה שזורין משום דבאומרה דלמצוה בעינן חוטן כפול ששה כבר נתבאר דלמצוה בעינן שזורין. ובוה מתיישב כל מה שדקדקנו בדברי רבינו ובתחילה כתב דכ"מ שנאמר שש או שש משזר צריך שיהיה החוט כפול ששה והכוונה שיהיו שזורין כל הששה חוטין כאחת ואח"כ כתב דמקום שנאמר בד ל"מ דלא בעינן שזורין לעכב אלא אפי' אם היה חוט אחד לבדו כשר ומיהו מצוה מן המובחר הוא שיהיה כפול ששה כלומר שיהיו החוטין ששה וגם שיהיו שזורים וכמו שכתבנו דבאומרו כפול מורה על השזורין. ודע שראיתי להרב זוהר הרקיע על מ"ש המשורר ובעת לכת לבית הפרוכת בגדים משזורים. שכתב אם לפני ולפנים הוא יש קיצור בשירו כי משזר חוטו שזור כמ"ש רז"ל ביומא ובגדי לבן אין חוטן שזור ע"כ יראה שיש הפרש בין מבית לפרוכת ובין בין לפרוכת ובית הפרוכת הוא ההיכל ושם משמש בבגדי זהב שיש בהם משזר ואפשר שגם בבגדי לבן אע"פ שנאמר בהם בד חוטן כפול ששה ויתבאר זה ממ"ש

בפ"ק דיומא אין בין בגדי כ"ג ביום הכפורים לכהן הדיוט אלא אבנט וכ"כ הר"מ ז"ל בחיבורו עכ"ל. והנה הנראה מדברי הרב הוא דס"ל דבבגדי הבד לא היה חוטן כפול ששה אפילו למצוה ושוב חזר בו ממ"ש ביומא אין בין בגדי כ"ג ביום הכפורים לכהן הדיוט אלא אבנט ואם איתא דבגדי הבד לא היה חוטן כפול ששה הא טובא איכא בינייהו ותמהני איך נעלם מהרב סוגיא דזבחים דאמרינן בפירוש דבגדים שנאמר בהם בד חוטן כפול ששה והיה לו להביא סוגיא זו ודברי רש"י דס"ל דחוטן כפול ששה אף בבגדים שנאמר בהם בד הוי לעכב. ודע שמדברי רבינו נראה דבבגדים שהיו מינים הרבה לא היה שזור כל המינים כאחת אלא כל מין ומין היה שזור בפני עצמו ודיו. שהרי גבי שולי המעיל לא כתב שכל הכ"ח חוטין היו כפולין כאחת. אך רש"י בפרשת תרומה כתב בפירוש שכל הד' מינים היו שזורין יחד כ"ד כפלים לחוט וכ"כ שם הרא"ם וכן נראה מדברי רש"י בסוגיית הגמרא דיומא שכתבנו וכ"כ בפי' הסמ"ג עשין קע"ג יע"ש:

(20) פרשתינו טז, כד. ורס"ז את-בשרו במים במקום קדוש ולבש את-בגדיו ונצא ועשה את-עלתו ואת-עלת העם וכפר בעדו ובעד העם:

רש"י ד"ה ורחץ את בשרו וגו'. למעלה למקדנו מ"ן ורחץ את בשרו ולבש"ן שפשהו משה מבגדי זהב לבגדי לבן טעון טבילה, — שפארתה טבילה פשט בגדי זהב ששכב בהן עבודת תמיד של שחר ולבש בגדי לבן לעבודת היום, — וכאן למקדנו שפשהו משה מבגדי לבן לבגדי זהב טעון טבילה (שם ל"ב):

(21) יומא ס עמוד ב. אמר רבי חנינא: קטורת שחפנה קודם שחיתתו של פר — לא עשה ולא כלום. כמאן — דלא קרבי יהודה, דאי רבי יהודה, האמר: פי קתיבא "חוקה" — בדברים הנעשים בבגדי לבן מבפנים הוא דקתיבא! אפילו תימא רבי יהודה, צורך פנים — בפנים דמי.

רש"י שם ע"א ד"ה בבגדי לבן מבחוץ - כגון הגרלה וידוי ושפיכת שירים וכל מתנות הפרוכת ומזבח הזהב אם הקדים להן דבר מאוחר אין אלו מעכבין עליו לפוסלו אבל בשחיטה ובחפינה מודה הוא דצורך פנים כפנים דמי:

רמב"ם הלכות עבודת יוהכ"פ פרק ה הלכה ב. קטרת שחפנה קודם שחיתת הפר לא עשה כלום. אף על פי שחפנהו בעצמה צורך פנים בעבודת פנים היא. וכן שער שחיתו קודם מתן דמו של פר לא עשה כלום. אף על פי שחפנהו בעצמה צורך פנים דמו נכנס לפנים:

יומא מ עמוד א. תא שמע: פר מעכב את השער, ושער אין מעכב את הפר במתנות שבפנים. בשלמא פר מעכב את השער: דאי אקדמיה לשער מקמי פר — לא עבד ולא כלום. אלא שער אין מעכב את הפר — מאי ניהו? אילימא דאי אקדים מתנות דפר בהיכל מקמי מתנות דשער בפנים — "חוקה" קתיב בהו. אלא לאו, דאקדים מתנות דפר בפנים מקמי הגרלה. ומדסדרא לא מעכבא — (עיקרא) הגרלה נמי לא מעכבא! לא, דאקדים מתנות דפר במזבח מקמי מתנות דשער בהיכל, ורבי יהודה היא, דאמר: דברים הנעשים בבגדי לבן בחוץ — לא מעכב. והא במתנות שבפנים קתיב! אלא: הא מני — רבי שמעון היא, דאמר: הגרלה לא מעכבא. ואיבעית אימא: לעולם רבי יהודה היא, ונהי דסדרא לא מעכבא — הגרלה מיקא מעכבא.

לחם משנה להרמב"ם שם הלכה א. כל עבודות שעובד וכו'. בפ' הוציאו לו (דף ס') א"ר יהודה אימתי בדברים הנעשים בבגדי לבן מבפנים אבל דברים הנעשים בבגדי לבן מבחוץ וכו' ופירש"י ז"ל מבפנים לפני ולפנים אבל רבינו ז"ל שכתב בפנים בהיכל משמע דאינו מפרש כפירוש רש"י ז"ל אלא בפנים הוי פירושו בהיכל ובחוץ אית ליה דפירושו בעזרה. וקשה על דברי רבינו ז"ל דבגמרא אמרו שם טעמו של ר' יהודה אחת בשנה מקום שמתכפרים בו אחת בשנה והך לא הוי אלא לפני ולפנים דוקא כפירוש רש"י ז"ל דאי היכל הרי כמה פעמים נכנסים בו בשנה. וי"ל דרבינו ז"ל יפרש דנהי כדאמרינן דטעמא דר' יהודה הוי משום הא ודאי דדברי רבי יהודה לא הוי אלא לפני ולפנים אבל כד דחינן במסקנא הך ואמרינן דטעמיה משום דכתיב אחת וכתוב זאת חד למעוטי בבגדי לבן מבחוץ וחד למעוטי בגדי זהב א"כ דברי רב יהודה אמורים אפילו בהיכל משום דאל"כ תקשי לך כיון דאם לאו מיעוטי הוה מוקמינן עיכובא דחוקה אכולה פרשה אפי' הגרלה דהוי בעזרה השתא נוקי מיעוטי בדבר הפחות יותר ונאמר דחד מיעט בגדי לבן בעזרה וחד מיעט בגדי זהב אבל היכל כלפני ולפנים הוי לכך מפרש רבינו ז"ל דלהך טעמא קושטא דמילתא הכי הוי דלר' יהודה לא מיעט קרא אלא עזרה אבל היכל כלפני ולפנים הוי. ועוד יש סיוע לזה משום דבגמרא

אוקימו מתני' דהקדים דם השעיר לדם הפר יחזור ויזה וכו' במתנות שבהיכל ואי היכל לר' יהודה כחוץ דמי למה הוצרך לחזור ולהזות הא בדיעבד שפיר דמי ודוחק לומר דמתני' דלא כר' יהודה. זה היה נ"ל נכון בדעת רבינו ז"ל אבל ראיתי בזבחים פ' ב"ש (דף מ') שאמרו שם גבי לפר זה פר יום הכפורים דנצרכה לרבי יהודה ס"ד אמינא מדכסדרן לא מעכבי הזאות נמי לא מעכבי קמ"ל משמע דר' יהודה היכל כחוץ דמי וכדברי רש"י ז"ל דאי כפנים דמי הא כל הזאות הפר בהיכל ולפני ולפנים הוו והיכי קאמר דכסדרן לא מעכבי הא לרבי יהודה מעכבי דפנים והיכל כפנים דמי אלא ודאי מוכח כדברי רש"י ז"ל דהיכל לר' יהודה כחוץ דמי. ודוחק לומר דמאן דתירץ התם הכי סבר דטעמא דר' יהודה כדהוה ס"ד בפרק הוציאו לו דהוי משום אחת בשנה דלהך טעמא לא מיקרי פנים אלא לפני ולפנים כדכתיבנא דכבר דחו בגמ' הך טעמא כאן בפרק הוציאו לו. לכן אפשר לומר דגרסינן בדברי רבינו ז"ל כל עבודות שעובד בבגדי לבן לפני מן ההיכל והוי כדברי רש"י ז"ל ואע"פ שגבי הקדים דם השעיר לדם הפר במתנות ההיכל יחזור ויזה וכדכתב רבינו ז"ל לקמן בפרק זה יש לתרץ למה שהקשיתי דכיון דאפשר לחזור ולהזות אע"ג דבדיעבד שפיר דמי לא מקרי בדיעבד כיון דאיכא דם דיכול לחזור ולהזות:

שה"ג. פרשתינו טז, ה. ומאת עזת בגי ישראל יקח שני-שעירי עזים לסטאת ואיל אחד לתד לעלה:

שם ז-ח. ולקח את-שני השעירים והעמיד אתם לפני יהוה פתח אהל מועד: ונתן אהרן על-שני השעירים גרלות וגרל אחד ליהוה וגרל אחד לעזאזל:

יומא סב עמוד ב. שני שעירי יום הכפורים — מצותן שיהיו שניהן שוין במראה ובקומה ובדמים ובלקיחתן כאחד. ואף על פי שאין שוין — פשרין. לקח אחד היום ואחד למחר — פשרין. מת אחד מהם, אם עד שלא הגריל מת — יקח זוג לשני. ואם משהגריל מת — יביא זוג אחר ויגריל עליהם בתחילה, ויאמר: אם של שם מת — זה שעלה עליו הגרל לשם יתקיים תחתיו, ואם של עזאזל מת — זה שעלה עליו הגרל לעזאזל יתקיים תחתיו. והשני ירעה עד שיסתאב, וימכר, ויפלו דמיו לנדבה, שאין סטאת צבור מתה. רבי יהודה אומר: תמות. ועוד אומר רבי יהודה: נשפך הדם — תמות המשתלם. מת המשתלם — ישפך הדם. גמ' תנו רבנן: "יקח שני שעירי עזים", מיעוט "שעירי" — שנים. מה תלמוד לומר "שני"? שיהיו שניהן שוים. מניין אף על פי שאין

שניהן שוין פשרין — תלמוד לומר: "שעיר" "שעיר" — ריבה. טעמא דרבי רחמנא, הא לא רבי רחמנא — הנה אמינא פסולין, עינבא מנא לן? סלקא דעתך אמינא, "שני" "שני" "שני" פתיב. והשתא דרבי רחמנא "שעיר" "שעיר", "שני" "שני" "שני", למה לי? חד למראה, וחד לקומה, וחד לדמים. תנא נמי הכי גבי כבשי מצורע: "יקח שני כבשים", מיעוט "כבשים" שנים, מה תלמוד לומר "שני"? שיהיו שניהן שוין. ומנין שאף על פי שאין שניהן שוין פשרין — תלמוד לומר: "כבש" "כבש" — ריבה. טעמא דרבי רחמנא, הא לא רבי רחמנא — הנה אמינא פסולין, עינבא מנא לן? סלקא דעתך אמינא, "תהיה" פתיב.

יומא מ עמוד ב. "יעמד חי לפני ה' לכפר עליו", עד מתי יהיה נזקק לעמוד חי? עד שעת מתן דמו של חבירו — דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: עד שעת וידוי דברים. במאי קא מפלגי? כדתנא: "לכפר" — בכפרת דמים הפתוב מדבר, וכן הוא אומר: "וכלה מפפר את הקדש". מה להלן — בכפרת דמים, אף כאן — בכפרת דמים, דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: "לכפר עליו", בכפרת דברים הפתוב מדבר.

שם ס עמוד א. תנו: רבנן כל מעשה יום הכפורים האמור — על הסדר. אם הקדים מעשה לחבירו — לא עשה כלום. אמר רבי יהודה: אימתי? בדברים הנעשין בבגדי לבן מבפנים, אבל דברים הנעשין בבגדי לבן מבחוץ, אם הקדים מעשה לחבירו — מה שעשה עשוי. רבי נחמיה אומר: במה דברים אמורים — בדברים הנעשים בבגדי לבן, בין מבפנים בין מבחוץ. אבל בדברים הנעשים בבגדי זהב מבחוץ — מה שעשה עשוי. אמר רבי יוחנן, וישניהם מקרא אחד דרשו: "והיתה זאת לכם לחוקת עולם אחת בשנה",

שם סה עמוד א. ועוד אומר רבי יהודה: נשפך הדם — תמות המשתלם. בשלמא נשפך הדם תמות המשתלם — דאכתי לא איתעביד מצותיה. אלא מת המשתלם, אמאי ישפך הדם? הא איתעביד ליה מצותיה! אמרי דבי רבי ינאי: אמר קרא: "יעמד חי לפני ה' לכפר", עד מתי יהא נזקק להיות חי — עד שעת מתן דמים של חבירו.

(23 טז, כד. ורחץ את-בשרו במים במקום קדוש ולבש את-בגדיו ויבא ועשה את-עלתו ואת-עלת העם וכפר בעדו ובעד העם:

שם ל. כִּי־בָנוּם הָיָה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לְטָהֵר אֶתְכֶם מִכָּל־
חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תִּטְהָרוּ:

(24) יומא ס עמוד ב. רבי יהודה סבר: מקום שמתפפרין
בו פעם אחת בשנה. ורבי נחמיה סבר: דברים המתפפרין
בָּהֶן פעם אחת בשנה.

(25) יומא ג עמוד א. "נאת פר הסטאת נאת שער
הסטאת", אמר רב פפא: בעור ובשר ופרש דכולי עלמא
לא פליגי. כי פליגי בדם. מר סבר: דם איקרי פר, ומר
סבר: דם לא איקרי פר. אמר רב אשי: מסתברא קמאן
דאמר דם איקרי פר, דכתיב: "בזאת יבא אהרן אל הקדש
בפר בן בקר", אטו בקרניה מעייל ליה?! אלא בדם,
נקרי ליה "פר". ואידך? במה הוכשר אהרן לבא אל
הקדש — בפר בן בקר לסטאת.

שם ד עמוד א. והאי "בזאת" מיבעי ליה לגופיה, בפר
בן בקר לסטאת ואיל לעולה!

(26) יומא ס עמוד א תנו: רבנן כל מעשה יום הכפורים
האמור — על הסדר. אם הקדים מעשה לחבירו — לא
עשה כלום. אמר רבי יהודה: אימתי? בדברים הנעשין
בבגדי לבן **מבפנים**, אבל דברים הנעשין בבגדי לבן
מבחוץ, אם הקדים מעשה לחבירו — מה שעשה עשוי.

רש"י ד"ה מבפנים - לפני ולפנים:

רש"י שם מ עמוד א ד"ה חוקה כתיבא בהו - דהא
אפילו רבי יהודה מודה דאדברים הנעשין בפנים כתיב
חוקה והרי שינה זה בעבודות פנים שהרי הקדים לה את
של חוץ שהיא מאוחרת לה:

רמב"ם הלכות עבודת יום הכפורים רפ"ה. כל עבודות
שעובד בבגדי לבן בפנים בהיכל צריך לעשותן על הסדר
שפארנו. ואם הקדים בָּהֶן מעשה לחבירו לא עשה כלום

לחם משנה שם. כל עבודות שעובד וכו'. ב' הוציאו
לו (דף ס') א"ר יהודה אימתי בדברים הנעשים בבגדי
לבן מבפנים אבל דברים הנעשים בבגדי לבן מבחוץ וכו'
ופירש"י ז"ל מבפנים לפני ולפנים אבל רבינו ז"ל שכתב
בפנים בהיכל משמע דאינו מפרש כפירוש רש"י ז"ל
אלא בפנים הוי פירושו בהיכל ובחוץ אית ליה דפירושו
בעזרה. וקשה על דברי רבינו ז"ל דבגמרא אמרו שם
טעמו של ר' יהודה אחת בשנה מקום שמתכפרים בו אחת
בשנה והך לא הוי אלא לפני ולפנים דוקא כפירוש רש"י
ז"ל דאי היכל הרי כמה פעמים נכנסים בו בשנה. וי"ל
דבנינו ז"ל יפרש דנתיב דאמרינן דטעמא דר' יהודה הוי

משום הא ודאי דדברי רבי יהודה לא הוי אלא לפני
ולפנים אבל כד דחינן במסקנא הך ואמרינן דטעמיה
משום דכתיב אחת וכתוב זאת חד למעוטי בבגדי לבן
מבחוץ וחד למעוטי בגדי זהב א"כ דברי רבי יהודה
אמורים אפילו בהיכל משום דאל"כ תקשי לך כיון דאם
לאו מיעוטי הוה מוקמינן עיכובא דחוקה אכולה פרשה
אפי' הגרלה דהוי בעזרה השתא נוקי מיעוטי בדבר
הפחות יותר ונאמר דחד מיעט בגדי לבן בעזרה וחד
מיעט בגדי זהב אבל היכל כלפני ולפנים הוי לכך מפרש
רבינו ז"ל דלהך טעמא קושטא דמילתא הכי הוי דלר'
יהודה לא מיעט קרא אלא עזרה אבל היכל כלפני ולפנים
הוי. ועוד יש סיוע לזה משום דבגמרא אוקימו מתני'
דהקדים דם השעיר לדם הפר יחזור ויזה וכו' במתנות
שבהיכל ואי היכל לר' יהודה כחוץ דמי למה הוצרך
לחזור ולהזות הא בדיעבד שפיר דמי ודוחק לומר דמתני'
דלא כר' יהודה. זה היה נ"ל נכון בדעת רבינו ז"ל אבל
ראיתי בזבחים פ' ב"ש (דף מ') שאמרו שם גבי לפר זה
פר יום הכפורים דנצרכה לרבי יהודה ס"ד אמינא
מדכסדרן לא מעכבי הזאות נמי לא מעכבי קמ"ל משמע
דר' יהודה היכל כחוץ דמי וכדברי רש"י ז"ל דאי כפנים
דמי הא כל הזאות הפר בהיכל ולפני ולפנים הוו והכי
קאמר דכסדרן לא מעכבי הא לרבי יהודה מעכבי דפנים
והיכל כפנים דמי אלא ודאי מוכח כדברי רש"י ז"ל
דהיכל לר' יהודה כחוץ דמי. ודוחק לומר דמאן דתירץ
התם הכי סבר דטעמא דר' יהודה כדהוה ס"ד בפרק
הוציאו לו דהוי משום אחת בשנה דלהך טעמא לא מיקרי
פנים אלא לפני ולפנים כדכתיבנא דכבר דחו בגמ' הך
טעמא כאן בפרק הוציאו לו. לכן אפשר לומר דגרסינן
בדברי רבינו ז"ל כל עבודות שעובד בבגדי לבן לפני
מן ההיכל והוי כדברי רש"י ז"ל ואע"פ שגבי הקדים דם
השעיר לדם הפר במתנות ההיכל יחזור ויזה וכדכתב
רבינו ז"ל לקמן בפרק זה יש לתרץ למה שהקשיתי דכיון
דאפשר לחזור ולהזות אע"ג דבדיעבד שפיר דמי לא
מקרי בדיעבד כיון דאיכא דם דיכול לחזור ולהזות:

קריית ספר להרמב"ם שם. כל עבודות שעובד בבגדי
לבן בפנים מן ההיכל צריך לעשותן על הסדר שנתבאר
ואם הקדים מעשה לחבירו לא עשה כלום משנה פרק
הוציאו לו כל מעשה יום הכיפורים האמור על הסדר אם
הקדים מעשה לחבירו לא עשה כלום ובגמרא בריתא אמר
ר' יהודה אימתי בדברים הנעשים בבגדי לבן מבפנים
אבל דברים הנעשים בבגדי לבן מבחוץ כגון הגרלה וידוי
שפיכות שירים וכל מתנות הפרכת ומזבח הזהב אם
הקדים להם דבר מאוחר אין מעכבין עליו לפוסלו ורבי

נחמיא פליג עליה ואמר ר' יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו והיתה זאת לכם לחקת עולם אחת בשנה אלמא כי כתיב חקה לעכובא אאחת בשנה כתיב ר' יהודה סבר מקום שמתכפרים בו פעם אחת בשנה בו כתיבא חקה אבל אהיכל ואעזרות אפילו דברים הנעשים בבגדי לבן שאין כפרתן אלא בכ"ג אחת בשנה לא כתיבא חקה ורבי נחמיא סבר דברים המתכפרים בהם אחת בשנה בין אמקום בין אבגדים ומקשינן אטו לרבי יהודה מקום כתיב אלא היינו טעמיה דרבי יהודה דכתי' זאת וכתוב אחת חד למעוטי בגדי לבן מבחוץ דזאת משמע חקה על זאת כתיבה ולא על אחרת וחד למעוטי בגדי זהב.

(27 תצוה כח, מג.) וְהָיָה עַל־אֶהָרָן וְעַל־בָּנָיו בְּבָאֵם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד אֹי גִשְׁתָּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשַׁכֵּת בְּקֹדֶשׁ וְלֹא־יִשָּׂאוּ עֹנֶן וְנָתַתָּ עוֹלָם לוֹ וְלִזְרָעוֹ אַחֲרָיו:

רש"י ד"ה ומתו. הָא לַמִּדָּת שֶׁהַמִּשְׁמַשׁ מְחַסֵּר בְּגָדִים בְּמִיתָה.

(28 ירושלמי יומא פרק ז הלכה ב.) וְלִמָּה בְּבִגְדֵי לָבָן. אָמַר רַבִּי חִיָּיָה בַר בָּא. כְּשִׁירוֹת שֶׁל מַעֲלָן כֶּף שִׁירוֹת שֶׁל מַטָּן. מָה לַמַּעֲלָן אִישׁ אֶחָד בְּתוֹכָם לְבוּשׁ בְּדִים. אַף לַמַּטָּן כְּתוּבָת בֶּד קוֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ.

ויקרא רבה פרק כא, יא. בְּפָר כֶּן בָּקָר (ויקרא טז, ג), זֶה אֲבִירָהּ, עַל שׁוּם (בראשית יח, ז): וְאֵל הַבָּקָר רָץ אֲבִירָהּ. (ויקרא טז, ג): וְאֵל לְעוֹלָה, זֶה יִצְחָק, עַל שׁוּם (בראשית כב, יג): וְהָיָה אֵיל אֲחֵר נֶאֱמָר בְּסִבְיָהּ, עַז, בְּזִכּוֹתוֹ שֶׁל יִצְחָק, דְּכֶתִיב (בראשית כז, ט): וְקָח לִי מִשָּׁם שְׁנֵי גִדֵּי עֲזִים. (בראשית כז, ט): טוֹבִים, רַבִּי בְּרַכְיָה בְּשֵׁם רַבִּי לִוִּי אָמַר טוֹבִים לָךְ טוֹבִים לְבָנִיךָ. טוֹבִים לָךְ, שְׁעָלִיָּהֶם תִּקְבַּל הַבְּרָכוֹת, טוֹבִים לְבָנִיךָ, שְׁעָלִיָּהֶם מִתְפַּכֵּר לָהֶם בְּיוֹם הַסְּפֻדִים, הֵדָּא הוּא דְּכֶתִיב (ויקרא טז, ל): כִּי בְּיוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם, אֵין לִי אֶלָּא אַבּוֹת, אִמָּהוֹת מְנִינִי, תִּלְמֻד לִוְיָהּ (שמות ל, לד): בֶּד בְּבִד יִהְיֶה, רַבִּי בְּרַכְיָה וְרַבִּי יְרֵמְיָה בְּשֵׁם רַבִּי חִיָּא אָמְרוּ כְּשִׁירוֹת שֶׁל מַעֲלָן כֶּף שִׁירוֹת שֶׁל מַטָּן, מָה שִׁירוֹת שֶׁל מַעֲלָן (יחזקאל ט, ב): וְאִישׁ אֶחָד בְּתוֹכָם לְבָשׁ בְּדִים, כֶּף שֶׁל מַטָּן, (ויקרא טז, ד): כְּתוּבָת בֶּד קוֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ.

(31 טורי אבן ר"ה שם ד"ה מ"מ.) מִיָּהוּ לַמִּדָּה הַחֲמִשָּׁה דְּשֶׁל כֶּהֱן הַדְּיוֹט שֶׁל בּוּץ יֵשׁ קִצָּת טַעַם כִּיּוֹן דַּאִין נִכְנָס בְּשֶׁל זֶהב מַה"ט דר"ח אלא בד' בגדים של הדיוט לא רצתה האורה לשנות נמי האבנט שלו משל הדיוט אלא לגמרי כשל הדיוט.

(32 פקודי לט, כט.) וְאֶת־הָאֲבִנִּיט שֶׁשׁ מִשְׁזָר וְתַכְלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי מַעֲשֶׂה רָקִם כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:

(33 תצוה כח, לט.) וְשִׁבְצָתָּ הַכְּתָנֶת שֶׁשׁ וְעִשִּׂיתָ מִצְנֶפֶת שֶׁשׁ וְאַבְנֵי מַעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה רָקִם

(34 משכיל לדוד כאן. כתנת וכו' בד' ככהן הדיוט וכלן של בויץ.) לא סגי ליה למימר בד' ככ"ה לפי שבד' של כ"ה היה האבנט של כלאים צמר ופשתים ברם הכא כולם של בויץ:

(35 לט, כז-כח.) וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַכְּתָנֶת שֶׁשׁ מַעֲשֶׂה אֶרֶג לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו: וְאֵת הַמִּצְנֶפֶת שֶׁשׁ וְאֶת־פָּאָרִי הַמְּגַבֵּעֶת שֶׁשׁ וְאֶת־מִכְנָסֵי הַבֶּד שֶׁשׁ מִשְׁזָר:

(36 יומא ו עמוד א.) אָמַר אַבְי: בְּכַתוּבָת וּמִצְנֶפֶת פּוֹלִי עֲלֵמָא לֹא פְּלִיגִי דְּאַהֲרֹן וְאַחֵר כֶּף בְּנִי. דְּבִין צְוֹנָה וּבִין בַּעֲשִׂיָּה אַהֲרֹן קָדִים. כִּי פְּלִיגִי בְּאַבְנֵי. מֵאֵן דְּאָמַר אַהֲרֹן וְאַחֵר כֶּף בְּנִי, דְּכֶתִיב: "וַיִּתְּגֹר אוֹתוֹ בְּאַבְנֵי", וְהָדָר כְּתִיב: "וַיִּתְּגֹר אוֹתָם אַבְנֵי". וּמֵאֵן דְּאָמַר אַהֲרֹן וּבְנָיו בְּבֵת אַחַת, דְּכֶתִיב: "וְהִתְגַּרְתָּ אוֹתָם". וְלִמָּה דְּאָמַר אַהֲרֹן וּבְנָיו בְּבֵת אַחַת, הִתְגַּרְתָּ: "וַיִּתְּגֹר אוֹתוֹ בְּאַבְנֵי" וְהָדָר כְּתִיב: "וַיִּתְּגֹר אוֹתָם אַבְנֵי"! אָמַר לָךְ: הֵהוּא אַבְנֵיטוֹ שֶׁל פֶּהָן גְּדוֹל לֹא זֶה הוּא אַבְנֵיטוֹ שֶׁל פֶּהָן הַדְּיוֹט. וְלִמָּה דְּאָמַר אַהֲרֹן וְאַחֵר כֶּף בְּנִי, וְהִתְגַּרְתָּ אוֹתָם אַבְנֵיטוֹ! אָמַר לָךְ: הֵהוּא קָא מִשְׁמַע לָךְ, אַבְנֵיטוֹ שֶׁל פֶּהָן גְּדוֹל זֶהוּ אַבְנֵיטוֹ שֶׁל פֶּהָן הַדְּיוֹט. "וַיִּתְּגֹר אוֹתוֹ אַבְנֵיטוֹ" וַיִּתְּגֹר אוֹתָם לִמָּה לִי? שְׁמַע מִיָּנָה אַהֲרֹן וְאַחֵר כֶּף בְּנִי. וּבְבֵת אַחַת מִי מִשְׁכַּסְתָּ לָּהּ? לֹא צָרִיקָא, דְּצִקְדִים.

רש"י ד"ה אמר לך ההוא אבנטו של כהן גדול לא זהו אבנטו וכו' - כלומר לעולם קרא דצוואה דווקא בבית אחת ובעשייה דפלגינהו ללמדנו בא שאין האבנטים שוין שנאמר במעשה האבנט של כהן גדול (שמות ל"ט: כ"ט) ואת האבנט שש משזר תכלת וארגמן למדנו שהוא של כלאים דשש כיתנא ותכלת עמרא ואבנט הבנים לא פירש הכתוב ממה היו ואשמעינן הכא דאבנטו של כהן גדול לא זהו אבנטו של כהן הדיוט שזה של כלאים וזה של בויץ:

תוס' ד"ה אמר לך אבנטו של כהן גדול לא זהו אבנטו כו' - וא"ת היכי דייק מדכתיב אותו הכתיב נמי אותם ומאותם נימא שהאבנטי' שוין וא"כ קרא לא כמר דייקי ולא כמר דייקי וי"ל סברא הוא לאוקמא קרא דואת האבנט תעשה שש משזר וגו' בכהן גדול דווקא כיון

דשאר בגדיו היו נמי דכלאים אפוד (ומעיל) אבל הדיוט דכל שאר בגדיו דבוץ נמא נמי אבנטו דבוץ ואשכחן נמי כי האי גוונא כהן גדול ביום הכפורים לפי שהיו שאר בגדיו דבוץ היה נמי אבנטו דבוץ וה"ר מנחם מיואני זצ"ל פירש דנפקא ליה מג"ש דרוקם רוקם דכתיב בואתה תצוה ואת האבנט תעשה מעשה רוקם ובכהן גדול מיירי מדכתיב ולבני אהרן תעשה כתנות ועשית להם אבנטים ומגבעות אם כן קמא דכהן גדול ובפרשת פקודי כתיב בשעת עשייה ואת האבנט שש משזר תכלת וארגמן ותולעת שני מעשה רוקם וילפינן בגזירה שוה דכמו דאותו רוקם כלאים הוה כך ואבנט תעשה מעשה רוקם שכתב בכ"ג כלאים הוה אבל באבנט של כהן הדיוט לא כתב רוקם ולמאן דאמר דתרוייהו של כלאים משוה להן מדכתיב אותם:

שם יב עמוד א. ומתקנינן לו פהן אחר. פשיטא אירע בו פסול קודם תמיד של שחר — מתקנינן אותו בתמיד של שחר. אלא אירע בו פסול אחר תמיד של שחר, במה מתקנינן אותו? אמר רב אדא בר אבהו: באבנט. הניחא למאן דאמר אבנטו של פהן גדול, זה הוא אבנטו של פהן הדיוט. אלא למאן דאמר אבנטו של פהן גדול לא זהו אבנטו של פהן הדיוט, מאי איכא למימר? אמר אבני: לובש שמונה, ומהפך בציונרא, וכדבר הונא. דאמר רב הונא: זר שהפך בציונרא — חייב מיתה. ורב פפא אמר: עבודתו מתקנתו. מי לא תניא כל הפלים שעשה משה — משיחתו מקדשתו, מפאן ואילך — עבודתו מתקנתו. הקא נמי — עבודתו מתקנתו. כי אתא רב דימי, אמר: אבנטו של פהן הדיוט, רבי ורבי אלעזר ברבי שמעון, חד אמר: של כלאים, וחד אמר: של בוצ. תסתיים דרבי הוא דאמר של כלאים. דתניא: אין פהן גדול לכהן הדיוט אלא אבנט, דברי רבי. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אף לא אבנט. אימת? אי נמא בשאר זמנות השנה — טובא איכא: פהן גדול משמש בשמונה והדיוט בארבעה! אלא לאו, ביום הכפורים. אמרי: לא, לעולם בשאר זמנות השנה, ובהקף דשיוין.

רמב"ם הלכות כלי המקדש רפ"ח. בגדי כהנה שלשה מינים. בגדי פהן הדיוט. ובגדי זקב. ובגדי לבן. בגדי פהן הדיוט הם ארבעה פלים בתנת ומכנסים ומגבעות ואבנט. וארבעתן של פשתן לבנים וחוטן כפול ששה. והאבנט לבדו רקום בצמר:

(38) ספר המצות להרמב"ם מ"ע לג. ראה הערה 12.

השגת הרמב"ם ל"ס"מ של הרמב"ם מ"ע לג. כתב הרב המצוה ל"ג שנצטוו הכהנים ללבוש בגדים לגדולה וכבוד ואז יעבדו במקדש והוא אמרו יתעלה ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך, ושאר דבריו בזה, ומצוה זו עם פשיטותה בכתוב ואריכות התורה בביאורה לא ראיתי לבעל הלכות שימנה אותה אבל מנה בלאוין מחוסר בגדים ששימש ודעתו זאת לומר דכיון שאין בלבישת בגדים שלא בשעת העבודה שום מצוה ואין אלא הכשר העבודה שאם עבד בפחות מהן או ביותר תפסל עבודתו. והנה הוא חלק ממצות העבודה ואם היינו מונין זה מצוה היה ראוי שתמנה מצות בגדי לבן ביום הכפורים מצוה אחרת כמות זה כן מות זה, וכן ראוי למנות בגדי כ"ג מצוה ובגדי כהן הדיוט מצוה שניה, אבל כולן חלקים מחלקי העבודה המצווה ממנו יתעלה בימים הנאמרים בהם, וכבר נתבאר שאין מונים חלקי המצות. וכן לא נמנה אנחנו עשיית השלחן ומזבח ומנורה מצוה מפני שנצטוינו לשום לחם לפני ה' תמיד וצוה אותנו בהכשר העבודה הזאת שהיא לשום אותו בשלחן מתואר כן ושיסודר לנו שתהיה ההדלקה הזו במנורה של זהב משקלה וענינה כן וכן, והנה הם תשימישי קדושה, ולא הוכשר בעיני הטעם שכתב בו הרב שאמר שהם חלקים מחלקי המקדש, לפי שאין הכלים חלק מן הבתים אבל הם שתיים מצות ואין מעכבות זו את זו ומקריבין בבית אע"פ שאין בו כלים אלו, ולכן אצלי עשיית הארון והכפרת לשום שם העדות תמנה מצוה בפני עצמה, ואל תחשוב לומר שלא תמנה שלא נצטוינו לדורות ולא נעשה אלא ללוחות הברית ובבית שני שלא היה ארון שנגזר מהם או כדברי האומר שגלה לבבל לא עשו ארון אחר, שהרי כבר מנה הרב משאו על הכתף מצוה לפי שהמצוה היא קיימת לנו לדורות והארון עם לוחות הברית קיים לנו לעולם ומצות נשיאתו בלויים או בכהנים אינו נגדר בזמן אלא כל זמן שימצא אנו מצווין לנשא בכתף ועוד הוא עתיד להגלות אמן במהרה בימינו יהיה, והנה היא מצוה מכלל המצות הקיימות לדורות. וכמו שמנה הרב משא הארון כן באמת תמנה עשייתו מצוה מכלל מצות עשה לפי שהיותו מצוה קיימת לנו, ועוד שאם נעלה על דעתנו שיאבד או שישבר מצוה לעשותו כמדה הראשונה לשום שם לוחות העדות כי בכך נצטוינו והנה מכל מקום היא מצוה מיוחדת בפני עצמה אינה הכשר מצוה אחרת כמנורה והמזבחות והשלחן, וכן הבגדים כדעת בעל ההלכות אינם אלא להכשר העבודות שנצטוינו בהן, אבל אהרן עליו השלום היה לובש אותם כמקיים גזירת מלך שגזר עליו לעבוד בהן לא היה מתענג

הכפורים האמור על הסדר אם הקדים מעשה לחבירו לא עשה כלום ויתבאר עוד בסמוך:

קירת ספר שם (הלכה ב). קטרת שחפנה קודם שחיטת הפר לא עשה כלום אעפ"י שהחפינה בעזרה צורך פנים בעבודת פנים היא שם מימרא דרבי חנינא אפילו תימא רבי יהודה צורך פנים כפנים דמי. וכן שעיר ששחטו קודם מתן דמו של פר לא עשה כלום אף על פי שהשחיטה בעזרה הרי דמו נכנס לפנים שם מימרא דעולא דלא ממעט זאת אלא עבודת חוץ כדאמר' אבל צורך פנים לא. איל ושעיר המוספין שעשאן קודם עבודת היום לא עשה כלום דאיל העם כתיב בהדי עבודת היום כדכתיב את עולתו ואת עולת העם ובשעיר כתיב מלבד חטאת הכיפורים דמשמ' דשעיר הפנימי קדמו כדאמרינן לעיל.

פרש"י יומא ס עמוד א ד"ה בבגדי זהב מבחוץ - כגון אילו ואיל העם שהקדים להן הוצאת כף ומחתה אין מעכבין עליו לפסול:

לשון הרמב"ם להכתורת להלכות עבודת יוה"כ. והיא שיעשה מעשה יום הכפורים כולו על הסדר כמו שכתוב בפרשת אחרי מות הקרבנות והוידוין ושילוח השעיר ושאר העבודות.

מנין המצות להרמב"ם מ"ע מט. לעשות עבודת היום ביום הצום, שנאמר: "בזאת יבא אהרן אל הקדש כפר בן בקר" (ויקרא טז, ג), וכל העבודה הכתובה בפרשת "אחרי מות".

ספה"מ מ"ע מט. היא שצונו לעשות עבודת היום, כלומר כלל כל הקרבנות והוידוין המתוקנין ביום צום כפור כדי שיכופר בהם כל העונות כמו שבא בכתוב, והיא העבודה הכתובה באחרי מות. והראיה על היות הכלל כל מצוה אחת אמרם במסכת יומא (דף ס') כל מעשה יום הכפורים האמור על הסדר הקדים מעשה לחבירו לא עשה כלום. וכבר התבאר משפטי מצוה זו במסכת יומא. (אחרי מות, הלכות יוה"כ פ"ד):

(42) רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק י הלכה ד. מצות עשה לעשות בגדים אלו ולהיות הפה עובד בזה שצאמר (שמות כח ב) "ועשית בגדי קדש". (שמות כח ח) "ונאת בגיו תקריב והלבשתם בתנת". וכהן גדול ששמש בפקחות משמונה בגדים אלו או כהן קדוש ששמש בפקחות מארבעה בגדים אלו הוא הנקרא מקדש בגדים ועבודתו פסולה ותיב מיתה בידי שמים כפר ששמש שצאמר (שמות

בלבישתם להתפאר ולהתעטר ביופים ולא להתיהר בכבודם. ואמנם דעת הרב בבגדים ובקידוש יותר מחוות למנותם גם בכלל מצות עשה, כי בעבודתם מקיים מצוה מוסיף על משתמר מן הלאו, ואם כן למה לא ימנה מצות עשה שיעשו הכהנים העבודה מעומד לא יושב ולא שוכב ממה שדרשו זכחים (כ"ג:). לעמידה בחרתים ולא לישיבה, והרב כתב בחבורו הגדול בעובד מיושב שאינו לוקה שאזהרתו מכלל עשה, ואולי מפני שלא בא הכתוב בזה לשון צוה ימנה הכשר עבודה בלבד, ואינו מחזור:

מגילת אסתר לסה"מ. ומה שאמר עוד (ב) שאם באנו למנות הלבשת בגדים צריך שנמנה בהם מצות רבות כגון מצות בגדי לבן וכו'. נ"ל שמצות הלבשה לכהנים אינה אלא אחת, ולכן לא נמנה הרב למצות רבות כמו שעשה גם כן בלאו קס"ה בענין איסור יציאת כהנים מן המקדש בשעת עבודה שכלל כ"ג וכהן הדיוט הכל במצוה אחת, וזה מפני שגם שנצטוו בה אנשים חלוקים מכל מקום אינה כי אם פעולה אחת והיא היציאה וכן יהיה גם כן ההלבשה בבגדים.

ביאור הרי"פ פערלא לרס"ג מנין הפרשיות פרשה ס"ב. עשין ל"ג (דלהרמב"ם ז"ל שמנה שם מצות עשה דבגדי כהונה במנין העשין. הו"ל למנותן בשלש עשין. בגדי כהן הדיוט לבד. ובגדי זהב דכהן גדול לבד. ובגדי לבן שלו לבד. אלא שכבר העלו שם האחרונים ז"ל שכל הבגדים לצורך עבודה אין למנותן אלא בעשה אחת עיי"ש בדבריהם. ועכ"פ ודאי לא יתכן למנות בגדי כהן גדול בלבד. וכזה יש להעיר גם בדברי הבה"ג ז"ל ובאזהרות הרי"א אלברגלוני והר"א הזקן ז"ל. וכן באזהרות הרי"ש בן גבירול ז"ל שלא הזכירו אלא בגדי שרד. ולפמש"כ הרמב"ן ז"ל).

(39) רמב"ם הלכות עבודת יהכ"פ רפ"ב. כל מעשה התמידין והמוספין של יום זה כהן גדול עושה אותן והוא לבוש בגדי זהב. ועבודות המיוחדות ליום זה בגדי לבן. ועבודה המיוחדת ליום זה היא מעשה הפר של כהן גדול. ושני השעירים שאחד מהן שעיר המשלח. והקטרת הקטרת בקדש הקדשים. כל אלו בגדי לבן הם נעשים:

רמב"ם שם פרק ה הלכה ג. איל ושעיר המוספין שעשה אותן קדם עבודת היום אינן פלוג:

כסף משנה שם. איל ושעיר המוספין וכו'. במשנה בסוף פרק הוציאו לו (יומא דף ס') כל מעשה יום

כט ט) "וְהִגַּדְתָּ אֵת אֲבִיבֵי הַיָּמִים" (שמות כט ט) "וְהִגַּדְתָּ לָהֶם כְּהִנֵּה". בְּזֶמַן שֶׁבִּגְדֵיהֶם עָלִיָּהוּ כְּהִנֵּהוּ עָלִיָּהוּ. אִין בְּגִדֵּיהֶם עָלִיָּהוּ אִין כְּהִנֵּהוּ עָלִיָּהוּ אֵלָּא הָרִי הֵם כְּזָרִים וְנֶאֱמַר (במדבר א נא) (במדבר ג י) (במדבר ג לח) (במדבר יח ז) "וְהִגַּדְתָּ הַקָּרֵב יוֹמָת":

אתוון דאורייתא כלל יט. ודע דדבר זה עצמו יש ג"כ לספק בו אם ענין בגדי כהונה נצרך רק מפאת כהן העובד דזולת הבגדים אינו נחשב כהן וכדדרשי' בזבחים דכ"ד ע"ב ובכמה דוכתי הכהן בכיהונו ופירש"י שיהיה לבוש בגדי כהונה דאל"כ לא חשוב כהן וע"ש בזבחים די"ז ע"ב בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם ועוד שם דכ"ד ע"א תוד"ה הואיל שכתבו דבגדי כהונה מקדשים את הכהן לעבוד עבודה ע"ש ומה שכהן העובד מחוסר בגדים פוסל את העבודה איננו מפאת שהעבודה בעצמותה נצרכת לבגדים רק מפאת שבלתי הבגדים אין הכהן נחשב לכהן וה"ל הזר העובד ונפסלת העבודה מפאת שעבדה זר או דילמא העבודה בעצמותה נצרכת ג"כ אל הבגדים וכמו שהם מכשירי כהן כן המה ג"כ מכשירי עבודה ועיין זבחים דפ"ח ע"ב דבגדי כהונה מכפרים עש"ה וא"כ י"ל שכח הכפרה שלהם מסייע לכפרת הקרבן ועבודת הקרבן בעצמותה נצרכת אל הבגדים וקצת ראייה לזה מדחזינן בעבודות גבולין כאכילת תרומה ונשיאת כפים וכיוצא דא"צ שיהיה הכהן לבוש במ בגדי כהונה א"כ חזינן דנחשב הכהן לכהן גם בלי הבגדים וא"כ על כרחך דעבודות שבמקדש מפאת מעלתם הן הם הנצרכות לבגדים ואולם ז"א דא"כ איך יתפרנסו כל הנך דוכתי דמפורש במ דהכהן אינו נחשב כהן בלתי הבגדים ועל כרחך צ"ל דעבודות שבמקדש מפאת מעלתם צריכים כהן מקודש יותר דהיינו שיהיה מקודש גם ע"י בגדים ואם לאו ה"ל כזר לגבי עבודה שבמקדש והעבודה פסולה מפאת דחשיב כאילו עבדה זר אבל העבודה בעצמותה אכתי אפשר דאינה נצרכת לבגדים ואי נימא דרק הכהן הוא הנצרך לבגדים לשיהיה כהן ראוי לעבודה אבל העבודה אינה צריכה להם א"כ שפיר משכחת שיעבוד כהן הדיוט עבודת כ"ג בארבעה ואעפ"כ אינו מחוסר בגדים כיון שקדושת כהונה הדיוטית לעבודה די לה בארבעה וא"כ שפיר הוא כהן הדיוט ואין כאן פסול בעבודה מפאת שחסירה שאר הבגדים כיון שהעבודה בעצמותה הרי אינה נצרכת לבגדים כלל ויש בה פסול רק מפאת שעבדה כהן הדיוט והיא צריכה כ"ג וקדושת כ"ג לעבודה באה לו ע"י שלובש שמונה בגדים כמו שקדושת כהן הדיוט באה לו ע"י שלובש ד' בגדים

וא"כ עכ"פ אין כאן רק עבירת עשה דאהרן ולא כהן הדיוט אבל אין כאן איסור מחוסר בגדים ודו"ק היטב. ואולם אם נאמר דגם העבודה בעצמותה נצרכת לבגדים אזי ממילא כהן הדיוט העובד עבודת כ"ג שאז שוב העבודה בעצמותה נצרכת לשמונה בגדים וכמובן וא"כ ממ"נ הוא או מיותר בגדים מפאת עצמו או מחוסר בגדים מפאת העבודה ודו"ק:

(43) פרשתינו טז, ל. כִּי־בָנִים הָיָה יְכָפָר עֲלֵיכֶם לְטָהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תִּטְהָרוּ:

(44) לקוטי תורה פרשתינו כח עמוד ב. 1) (1) ולכן היה הכה"ג צ"ל לבוש ביוהכ"פ בעבודת היום בבגדי בד דייקא כי אז הוא נכנס לפני ולפנים בעולם האחדות לכפר על כל פשעי בני"ש וכמ"ש ונסלח כו' והיינו בבגדי פשתן דוקא. וזהו ענין הוי' בדד ינחנו. פי' בדד הוא בחי' לבדו כמו קודם שנברא העולם וכמ"ש במ"א.

עטרת ראש שער יהכ"פ פרק ה. וע"כ הוצרך כה"ג ללבוש ביו"כ בבגדי לבן דוקא מפני שהלבן מראה עצמי' ופשוטה בלתי מורכבת כלל שמור' על עצם אור אח"פ בוז' לובן העליון כמו שהו' בעצם ממש טרם שינא אורו בבחי' התפשטות השפע' להיות מקור לע"ס דאצי" באו"כ בכלי' שוני' כו' ולכך כל עבוד' כה"ג בעבוד' המיוחדות ליו"כ היה בבגדי לבן בבגדי בד ובעבודות הבלתי מיוחדות ליו"כ הי' עובד בבגדי זהב שהן בבחי' מורכבי' ולא עצמי' וכל עבודת היום שהן העיקר היה הכל בבגדי לבן כעבודת הקטרת לפני ולפנים והזאת דם השעיר והפר וכה"ג.

(45) פרשתינו טז, יז. וְכָל־אֲלֵם לֹא־יִהְיֶה | בְּאֶהֱל מוֹעֵד בְּבָאֹ לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ עַד־צֹאֲתוֹ וְכִפֹּר בְּעֶזְדוֹ וּבְעֶד בִּיתוֹ וּבְעֶד כָּל־קֹהֶל יִשְׂרָאֵל: